

PROBLEMATIKA ŠIKANOVANIA V ZÁVEREČNÝCH PRÁCACH DPS NA UTB V ZLÍNE

Štefan Chudý - Marek Čandík

Abstrakt

Príspevok pojednáva o problematike šikany v záverečných prácach študentov DPS na UTB ve Zlíně. Autori oboznamujú čitateľa s výsledkami kvantitatívneho výskumu zameraného na rozbor záverečných prác doplňujúceho pedagogického štúdia zameraných na problematiku šikanovania.

Kľúčové slová: *šikanovanie, doplňujúce pedagogické štúdium, záverečné práce*

Abstract

The contribution presents some aspects of victimise in students final thesis of follow pedagogical study at Tomas Bata university in Zlin. Autors give some results of quantitative research that is focused on analysis of victimise in final thesis of their follow pedagogical studies.

Keywords: *victimise, follow pedagogical study, final thesis*

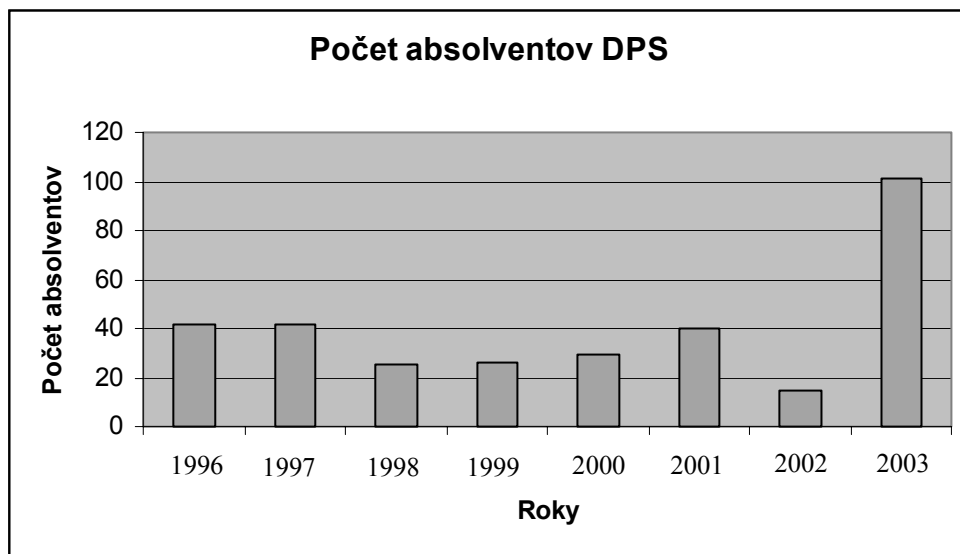
1 ÚVOD

Problematika šikanovania je v poslednej dobe otvorenou témou v popredí pedagogických problémov súčasnej doby. Prečo je tomu tak? Odpoveď na túto otázku nie je ľahká a jednoznačná. O šikanovaní bolo publikovaných mnoho príspevkov, štúdií, vedeckých štúdií a komplexných prác nielen zahraničných autorov, ale i autorov našich (Elliotová, 1995, Goldmanová, 1996, Kolář, 1997, Spurný, 1996, Říčan, 1995, a pod.). Problematika šikanovania je rozpracovaná ako po stránke pojmoslovia tak i po stránkach príčin vzniku, prevencie až po zvládanie šikanovania. V našej práci sa nezaobráme týmito kategóriami. Zaujímalo nás ako sa s problematikou šikanovania vyrovnávajú študenti UTB v Doplňujúcom pedagogickom štúdiu.

2 PROBLEMATIKA ŠIKANOVANIA V RÁMCI ZÁVEREČNÝCH PRÁC DPS

Počiatky doplňujúceho pedagogického štúdia na Fakulte technologickej v Zlíne sa datujú rokom 1994, prvé záverečné práce boli odovzdané v roku 1996. Celkový počet absolventov doplňujúceho pedagogického štúdia od tohoto roku bol 310, z toho tvorili 75,80% boli ženy (235 absolventiek) a 24,20% muži (75absolventov).

Počet absolventov v jednotlivých rokoch ukazuje nasledujúci obrázok (Obr.1).

Obr.1. Počet absolventov DPS

Výrazný nárast absolventov v roku 2003 je spôsobený organizačnými zmenami odčlenením Fakulty technologickej od VÚT v Brne a vznikom Univerzity Tomáša Baťu v Zlíne v roku 2000, v roku 2003 je preto výrazne väčší podiel absolventov tohoto štúdia.

Záverečné práce boli obsahovo orientované na riešenie parikulárnych problémov pedagogiky a psychológie. Od roku 1997 boli niektoré práce orientované na problematiku šikanovania.

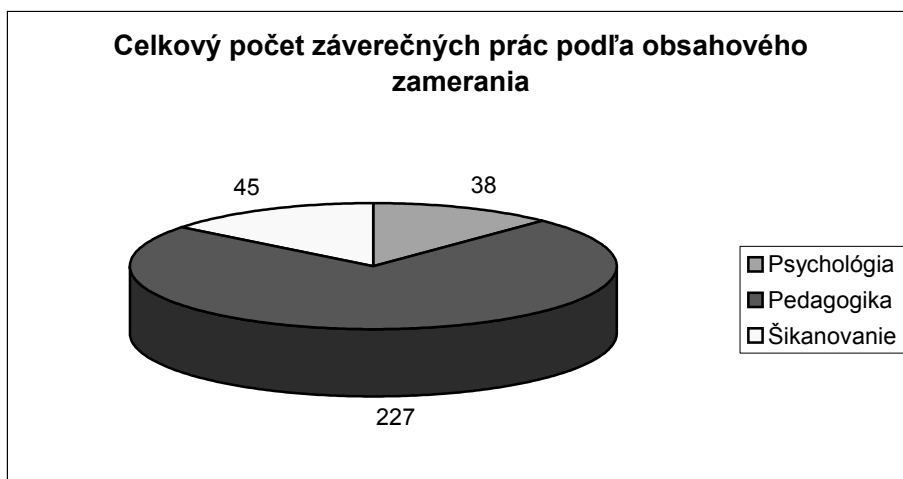
Klasifikáciu tém záverečných prác doplňujúceho pedagogického štúdia znázorňuje tab.1.

Tab.1 Klasifikácia prác DPS podľa obsahového zamerania

	1996		1997		1998		1999		2000		2001		2002		2003	
Počet abs.	42		42		25		26		29		40		15		101	
Pedagogika	76,19 %	3 1	78,09 %	3 2	72,00 %	1 8	82,32 %	2 1	75,85 %	2 2	80,00 %	3 2	73,33 %	1 1	59,41 %	22 7
Psychológia	23,81 %	1 1	17,15 %	8	8,00%	2	6,15%	2	17,24 %	5	7,50%	3	6,67%	1	15,84 %	38
Šikanovanie	0,00%	0	4,76%	2	20,00 %	5	11,53 %	3	6,91%	2	12,50 %	5	20,00 %	3	24,75 %	45

Výrazný podiel riešených záverečných prác v problematike šikanovania bol spôsobený vznikom Ústavu pedagogických vied (ÚPV), ktorý sa výskumne zameriava na riešenie vybraných problémov sociálnej pedagogiky a oborových didaktík. Dielčím výskumným zámerom ÚPV je monitoring a analýza sociálno-patologických javov, ktorý zahŕňa takisto problematiku šikanovania.

Celkový počet záverečných prác triedený podľa obsahového zamerania znázorňuje nasledujúci obrázok (Obr.2).

Obr.2. Celkový počet záverečných prác DPS podľa obsahového zamerania

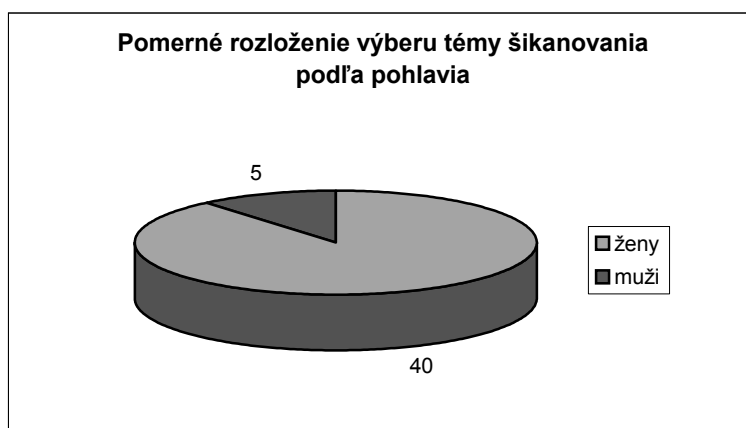
Ďalej sme sa pri analýze záverečných prác zamerali to, či k problematike šikanovania inklinujú viac ženy, resp. muži. Výsledkom tejto analýzy je tabuľka Tab.2, ktorá prezentuje percentuálne rozloženie výberu problematiky záverečných prác v rámci doplňujúceho pedagogického štúdia medzi mužmi a ženami.

Tab.2.

Tab.1 Klasifikácia prác DPS zameraných na problematiku šikanovania podľa pohlaví

	1996		1997		1998		1999		2000		2001		2002		2003	
Počet prác	0		2		5		3		2		5		3		25	
Muži	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	66,67%	2	22,00%	3
Ženy	0,00%	0	100,00%	2	100,00%	5	100,00%	3	100,00%	2	100,00%	5	33,33%	1	88,00%	22

Celkový pomer výberu problematiky šikanovania medzi mužmi a ženami znázorňuje obrázok Obr.3.

Obr.3. Pomerné rozloženie výberu témy šikanovania podľa pohlavia

Uvedené výsledky sú výsledkami pilotného výskumu v rámci analýzy prác DPS. Medzi ďalšie pedagogické problémy, ktoré v súčasnosti riešime patrí problematika výchovných situácií, riešenia konfliktov (Chudý, 2003, 2004), problematika implicitných znalostí a problematika prípravy a ďalšieho vzdelávania učiteľov (Švec, 1999, 2002).

3 ZÁVER

V príspevku sme prezentovali výsledky pilotného výskumu. V príspevku sa čitateľ dozvedel o záujme o tematiku šikanovania z radov študentov Doplnujúceho pedagogického štúdia na UTB. Autori sa zamerali na štatistické vyjadrenie záujmu a inklínácie študentov k témam záverečných prác. Na záver treba ešte dodať, že práce z pedagogickou problematikou boli zamerané na výučbu ekonomických, technických a iných odborných predmetov (z pohľadu oborových didaktík) ako i na problematiku voľného času, drogovú závislosť a didaktické testy. Problematika z oblasti psychológie bola zameraná na komunikácia a vzťah študenta a žiaka v školskom a mimoškolskom prostredí.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

- ELLIOTOVÁ, M. *Jak ochránit své dítě*. Praha: Portál, 1995. ISBN 80-7178-034-0.
- GOLDMANOVÁ, J. *Jak si nenechat ublížit*. Praha: Portál, 1996. ISBN 80-7178-090-1.
- CHUDÝ, Š. Konflikt a možnosti jeho riešenia. In: *Rizikové chování dospívajících a jeho prevence*. Praha, 2003, FreeTeens PRESS, str.224 – 231, ISBN 80 – 902898 – 3 – 5
- CHUDÝ, Š. Alternatívne prístupy k riešeniu konfliktov. In: *Komenský*, roč.12, 2004, č. 4, str. 31 - 344. ISSN 0323-0449.
- KOLÁŘ, M. *Skrytý svět šikanování ve školách*. Praha: Portál, 1997. ISBN 80-7178-409-5.
- ŘÍČAN, P. *Agresivita a šikana mezi dětmi: Jak dát dětem ve škole pocit bezpečí*. Praha: Portál, 1995. ISBN 80-7178-049-9.
- SPURNÝ, J. *Psychologie násilí*. Praha: Eurounion, 1996. ISBN 80-85858-30-4.
- ŠVEC, V. *Pedagogická příprava budoucích učitelů: problémy a inspirace*. Brno: Paido, 1999. ISBN 80-85931-70-2.
- ŠVEC, V. a kol. *Cesty k učitelské profesi: utváření a rozvíjení pedagogických dovedností*. Brno: Paido, 2002.